25/07/2022

Δοξολογία και απόδοση τιμών για την 201η Επέτειο Απελευθέρωσης της Μονεμβασίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μονεμβασίας και Σπάρτης

Το Σάββατο 23 Ιουλίου 2022 η Μονεμβάσια εόρτασε την 201η επέτειο απελευθέρωσής της από τον Τουρκικό ζυγό.

Το πρωί της επετειακής ημέρας, στον Ι.Ν Παναγίας Μυρτιδιώτισσας, τελέσθηκε η καθιερωμένη Δοξολογία, προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευσταθίου. Ακολούθησε η εκφώνηση του πανηγυρικού της ημέρας από τον Κοσμήτορα της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Παναγιώτη Τουρνικιώτη.

Στη συνέχεια, στην πλατεία του Ελκομένου Χριστού, τελέσθηκε επιμνημόσυνη δέηση και αποδόθηκαν τιμές στους ένδοξους προγόνους μας. Μεταξύ άλλων παραβρέθηκαν οι Βουλευτές Λακωνίας κ.κ. Αθανάσιος Δαβάκης και Νεοκλής Κρητικός, ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε Λακωνίας κ. Νίκωνας Τζινιέρης, ο Δήμαρχος Δ. Μονεμβασίας κ. Ηρακλής Τριχείλης, δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι των Σωμάτων Ασφαλείας, οι καθηγητές του Ε.Μ.Π. κα Έλενα Κωνσταντινίδου και κ. Γιώργος Πανταζής, εκπρόσωποι Συλλόγων και τοπικών φορέων..

Οι εκδηλώσεις του Δήμου Μονεμβασίας συνεχίστηκαν το βράδυ της ίδιας ημέρας με αναπαράσταση της πυρπόλησης της τουρκικής γολέτας και συναυλία με τον Κώστα Μακεδόνα και την ορχήστρα Μίκη Θεοδωράκη.

www.immopartis.gr

www.imnspartis.gr

www.imnsparta.gr

Ιστορικό της επετείου Απελευθέρωσης της Μονεμβασίας – 23 Ιουλίου 1821

Η επέτειος της Απελευθέρωσης είναι ημέρα μνήμης και απόδοσης φόρου τιμής, σε όλους τους Έλληνες αγωνιστές που θυσιάστηκαν για την απελευθέρωση της Μονεμβασίας από τους Τούρκους, στις 23 Ιουλίου του έτους 1821.

Η σύντομη επισκόπηση των ιστορικών γεγονότων θα μας βοηθήσει να ασπασθούμε πανανθρώπινες αξίες και ιδανικά, όπως ανδρεία, πατριωτισμός, τιμή, αυτοθυσία, αυταπάρνηση, ελπίδα και ελευθερία.

Στις αρχές Μαρτίου του 1821 οι Τούρκοι κάλεσαν τους Μοραΐτες αρχιερείς και προεστούς στην Τριπολιτσά, προκειμένου να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες εγγυήσεις σε ενδεχόμενη εξέγερση των Ελλήνων. Ο Μητροπολίτης Μονεμβασίας Χρύσανθος Παγώνης, έδωσε το πρώτο παράδειγμα ηρωισμού και καθοδήγησε το

ποίμνιό του, αλλά και τους υπόλοιπους χριστιανούς να αγωνιστούν με ελπίδα και σθένος για την απελευθέρωση της πατρίδας.

Μετά τη φυλάκιση των αρχιερέων και των προεστώτων του Μοριά στην Τριπολιτσά, ξέσπασε η επανάσταση για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Την 23η Μαρτίου τα ένοπλα σώματα Μανιατών από την Ανατολική Μάνη ξεχύθηκαν στην πεδιάδα του Έλους και της Λακεδαίμονος και στη συνέχεια κατευθύνθηκαν προς τη Μονεμβασία. Οι Τσάκωνες ύψωσαν την σημαία της επανάστασης την 25η Μαρτίου και ισχυρή δύναμη ενόπλων, ενώθηκε την 27η Μαρτίου με τους Μανιάτες, για να προχωρήσουν στην πολιορκία της Μονεμβασίας.

Η πολιορκία της Μονεμβασίας από τα ένοπλα σώματα Μανιατών και Τσακώνων, άρχισε τη Δευτέρα της 28ης Μαρτίου του 1821. Στις πρώτες συγκρούσεις οι Μανιάτες υπό την ηγεσία του Τζανετάκη Γρηγοράκη ανάγκασαν τους Τούρκους που είχαν εξορμήσει από το κάστρο να τραπούν σε άτακτη υποχώρηση.

Ο ναυτικός αποκλεισμός της πόλης άρχισε την Κυριακή της 3ης Απριλίου, οπότε οι Σπετσιώτες ύψωσαν την σημαία της επανάστασης και ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα των Μοραϊτών αγωνιστών, για την αποστολή πλοίων στην Πελοπόννησο. Το απόγευμα της 5ης Απριλίου δέκα σπετσιώτικα πλοία υπό την ηγεσία του Γεωργίου Πάνου πραγματοποίησαν την πρώτη μεγάλη επίθεση από την πλευρά της θάλασσας. Στις αρχές Μαΐου το πολιορκητικό μέτωπο ενισχύθηκε με δύο υδραίικα πλοία και με μανιάτικα ένοπλα σώματα.

Στις 22 Μαΐου εχθρικό πλοίο από το Ναύπλιο κατάφερε να προσεγγίσει το κάστρο της Μονεμβασίας, μεταφέροντας ειδήσεις για τη νικηφόρα πορεία του κεχαγιάμπεη Μουσταφά στην Αργολίδα, καθώς επίσης για τα φιλόδοξα σχέδια του Τούρκου στρατηλάτη να επιχειρήσει τη διάσπαση των πολιορκητικών μετώπων στη Μονεμβασία και στο Ναύπλιο και να επιτρέψει τον εφοδιασμό των δύο κάστρων μέχρις ότου κατέφθανε βοήθεια από τον τουρκικό στόλο. Μετά από αυτές τις ενθαρρυντικές ειδήσεις οι Τούρκοι της Μονεμβασίας αποφάσισαν υπό την πίεση της έλλειψης τροφίμων να εξορμήσουν από το κάστρο. Στο πολιορκητικό στρατόπεδο καθημερινά έφθαναν φυγάδες από τη Μονεμβασία, οι οποίοι παρείχαν πληροφορίες για τη λιμοκτονία μέσα στην πόλη και για την σχεδιαζόμενη εξόρμηση των Τούρκων.

Τα ξημερώματα της 1ης Ιουνίου, 168 Τούρκοι επιβιβάσθηκαν σε μια γολέτα και σε ένα τρεχαντήρι με σκοπό να αιφνιδιάσουν το στρατόπεδο των Ελλήνων από τα νώτα. Οι κινήσεις τους, όμως, έγιναν αντιληπτές από τα σπετσιώτικα πλοία, τα οποία άρχισαν να κανονιοβολούν τα εχθρικά κοντά στον κάβο Γέρακα. Η τουρκική γολέτα και το τρεχαντήρι πυρπολήθηκαν, αλλά οι Τούρκοι κατάφεραν τελικά να

αποβιβασθούν σε κάποιο βαθύ όρμο στην περιοχή του Ζάρακος, ανάμεσα στο Λιμάνι του Γέρακα και στο Κυπαρίσσι.

Ισχυρή δύναμη Τσακώνων και Σπετσιωτών άρχισε την καταδίωξη των εχθρών στα βουνά του Ζάρακος. Στην ορεινή θέση Κουπιά δόθηκε σκληρή μάχη κατά την οποία οι εναπομείναντες Τούρκοι αναγκάσθηκαν να παραδοθούν. Το γεγονός της αποτυχημένης εξόρμησης των Τούρκων της Μονεμβασίας διαδόθηκε γρήγορα ανάμεσα στους Έλληνες αγωνιστές και αναπτέρωσε το ηθικό τους.

Στα μέσα Ιουνίου οι Τούρκοι της Μονεμβασίας άρχισαν να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα εξαιτίας της έλλειψης τροφίμων, ενώ στα τέλη του μηνός διχόνοια ξέσπασε ανάμεσά τους. Οι αγάδες κλείστηκαν στην Πάνω Πόλη με όσα τρόφιμα είχαν απομείνει, ενώ οι Τούρκοι της Κάτω Πόλης ανέλαβαν την πρωτοβουλία να στείλουν πρεσβεία στο στρατόπεδο των Ελλήνων, η οποία πρότεινε την υπό όρους παράδοση της Μονεμβασίας.

Την 23η Ιουνίου ο Αλέξανδρος Καντακουζηνός, πληρεξούσιος του Δημητρίου Υψηλάντη, κατέφθασε από τα Βέρβαινα στη Μονεμβασία, προκειμένου να διαπραγματευθεί την παράδοση της πόλης. Επειδή, όμως, οι Τούρκοι κωλυσιεργούσαν και οι διαπραγματεύσεις καθυστερούσαν αποφάσισε να στενέψει τον πολιορκητικό κλοιό με την κυρίευση του πύργου της γέφυρας. Στις 10 ή 11 Ιουλίου ένοπλο σώμα Τσακώνων και Μανιατών κατέλαβε μετά από σκληρή μάχη τον πύργο της γέφυρας εξορμώντας μέχρι τα τείχη της Κάτω Πόλης. Μετά την εξέλιξη αυτή οι Τούρκοι έσπευσαν να αποδεχθούν τη συνθήκη της παράδοσης.

Το Σάββατο της 23ης Ιουλίου ο Τούρκος διοικητής Μουσταφάμπεης Χασάν Μπεηζανδές παρέδωσε τα κλειδιά της πόλης στον Αλέξανδρο Καντακουζηνό. Στη συνέχεια, οι Έλληνες οπλαρχηγοί κατευθύνθηκαν στον μητροπολιτικό ναό του Ελκομένου Χριστού, όπου τελέσθηκε θεία δοξολογία.

Η απελευθέρωση της Μονεμβασίας είχε καθοριστική σημασία για τον αγώνα της εθνικής ανεξαρτησίας, διότι γέμισε αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση τους Έλληνες αγωνιστές. Παράλληλα, τα πολεμοφόδια του κάστρου χρησίμευσαν στην κρητική επανάσταση, καθώς επίσης στην πολιορκία της Τριπολιτσάς, του Ναυπλίου και της Κορίνθου.

Η Μονεμβασία πέρασε στην κυριαρχία των ελληνικών επαναστατικών δυνάμεων μετά από 358 χρόνια ξένης κατοχής, καθώς γνώρισε την μακρόχρονη εναλλαγή Βενετών (1463-1540 και 1690-1715) και Τούρκων (1540-1690 και 1715-1821). Το 1463 ήταν το τελευταίο βυζαντινό έρεισμα της Πελοποννήσου που πέρασε σε ξένη κυριαρχία, ενώ το 1821 ήταν το πρώτο κάστρο που περιήλθε στην ελληνική

κυριαρχία.

Νεκτάριος Σκάγκος, Αρχαιολόγος

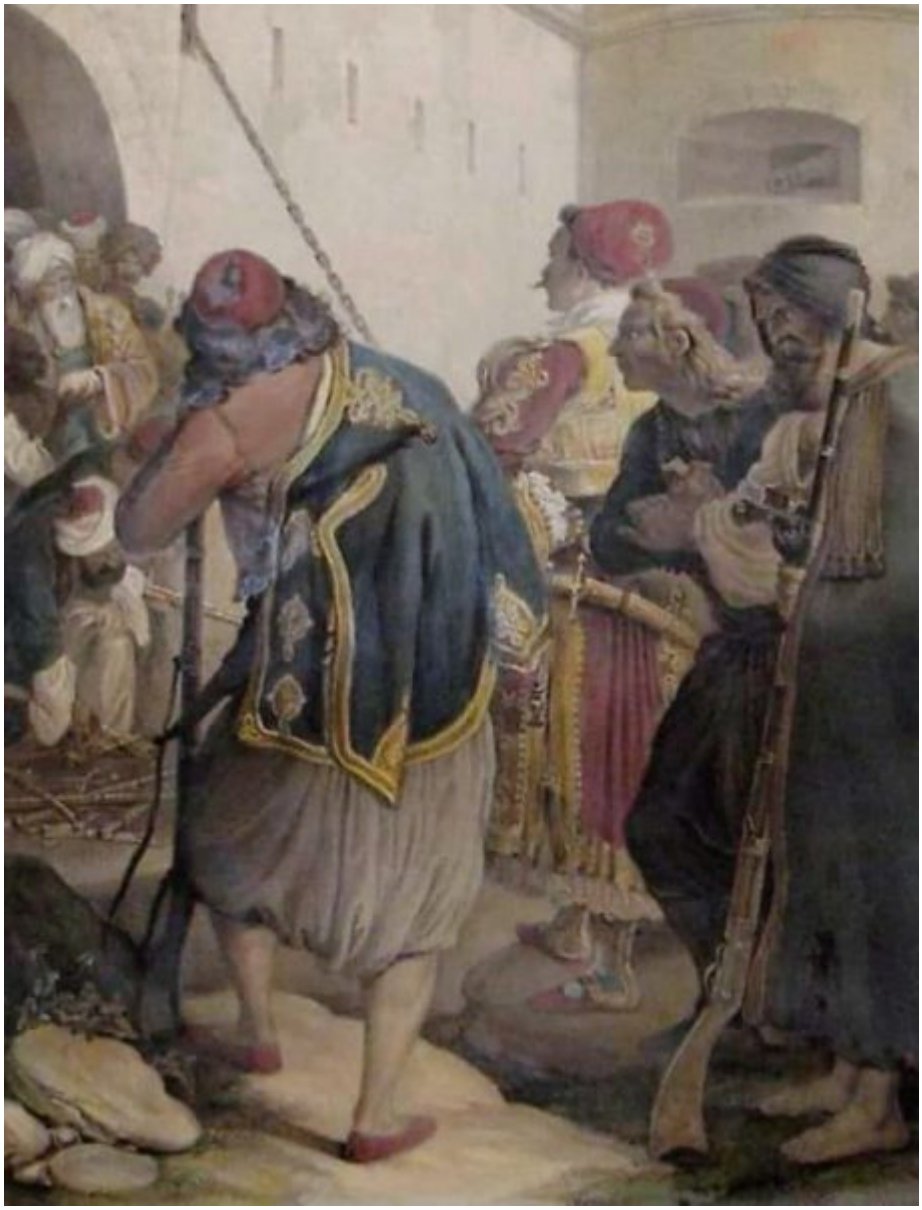

(σ.σ. Η λιθογραφία, αφιερωμένη στην παράδοση της Μονεμβασιάς, είναι μία από τις 39 λιθογραφίες του Peter von Hess ,που αναπαριστούν τις σημαντικότερες στιγμές της Ελληνικής Επανάστασης)